

KĀTOA PĒ
KE
FAKAONGOONGOLELEI
AI 'A E 'OTUA

(1 Kolinito 10:31)
“Ko ia kapau ‘oku
mou kai, pe inu, pe
ko e hā ‘ae me‘a
‘oku mou fai, fai
kotoa pē ke
fakaongolelei ai ‘ae
‘Otua. ”

Kamata mea 1 Kolinito 7, ‘oku fakatapui ai ‘e Paula ia ke ne tali ‘a e ngaahi fehu’i hokohoko na’e fekau’i atu ‘e he kakai Kolinito kiate ia ‘i he tohi (1 Kol.7:1a) Koe’uhi ko e ‘uhinga ko ení, neongo ‘oku fekau’aki tefito ‘a e vahe 8 ki he 10 mo e tauhi ‘aitolí, ‘oku fakafetongi ‘e Paula ‘a e ngaahi kaveinga ‘e ni’ihi ‘o ‘ikai ha fekau’aki hā mahino mo e angahala pau ko ení. Neongo ia, ‘oku ne feinga ke fakakau ha me’a ‘oku faitatau ai ‘i he kaveinga takitaha: ‘a e ‘ofa mo e fefaka’apa’apa’aki, ‘a ia ‘oku totonu ke ne tataki ‘a e siasi ki he uouangataha.

‘Oku fakamamafa’i ‘e Paula ‘a e fie ma’u ke fai ‘a e me’a kotoa pe ‘oku fai ‘i he siasi, pe ‘i he mo’ui fakafo’ituitui, ke fakalangilangi’i ‘a e ‘Otua.

1 Kolinito 8

Me‘akai na’e feilaulau’i ki he ngaahi tamapua
(‘Ilo mo e ‘ofa)

1 Kolinito 9

‘Oku faka‘ikai’i ‘e Paula ‘ene ngaahi totonu
(Ko e ngaahi totonu ‘o e ongoongolelei)

1 Kolinito 10:1-13

Fakatokanga fekau’aki mo e tauhi tamapua
(Ngaahi leseni mei he kuohili)

1 Kolinito 10:14-22

Ko e ipu ‘a e ‘Eiki mo e ipu ‘o e kau tevolo
(Li’aki ‘a e tauhi tamapua)

1 Kolinito 10:23-33

Fai ‘a e me’a kotoa pe ke fakalangilangi’i ai ‘a e
‘Otua
(Ko e ha ‘oku fakalao mo e me’a ‘oku taau)

‘ILO MO E ‘OFA

1 Kolinito 8 (Me‘akai ‘oku feilaulau‘i ki he ngaahi tamapua)

"Ka ‘oku fuolahi ‘a e ‘ilo kae langa hake ‘a e ‘ofa." (1 Kolinito 8:1b)

‘Oku "vahevahe" ‘e Paula ‘a e siasi ki ha kulupu ‘e ua: ko e "malohi" mo e "vaivai".

1 Kolinito 8:4-7a

‘Oku mahino‘i ‘e he mālohí ko e me‘a noa pē ‘a e ngaahi ‘aitolí, he ‘oku taha pē ‘a e ‘Otua mo‘oní.

‘Oku te‘eki ai ke mahino ki he vaivai ‘a e poini ko ‘eni.

1 Kolinito 8:7b

‘Oku kai ‘e he kau malohi ‘a e kakano‘i manu ‘oku feilaulau‘aki ki he ngaahi tamapua koe‘uhi he ‘oku nau ‘ilo‘i he ‘ikai lava ‘e he ngaahi tamapua ‘o faka‘uli‘i ‘a e me‘akai.

‘Oku tui ‘a e vaivai ‘oku nau faiangahala kapau te nau kai ‘a e kakano‘i manu ko ia.

Ka ‘e lava ‘e he kau malohi, ‘o fakaafou ‘i he‘enau ‘ilo mo e fa‘ifa‘itaki‘anga, ‘o fakatupu ‘a e vaivai ke to (1 Kolinito 8:10). Ko e ‘ofa ki hono tokoua, kuo pau ke mapule‘i ia ‘e he malohi (1 Kolinito 8:11-13).

‘Oku totonu ke fakamu‘omu‘a ‘e he kau Kalisitiane ‘a e ‘ofa ‘i he taimi ‘oku hoko ai ‘a e ‘ilo ko ha maka tukia‘anga ki he tokoua "vaivai" (‘i he founga ‘o e tupulaki).

KO E NGA AHI TOTONU 'O E ONGOONGOLELEI

1 Kolinito 9 (Faka'ikai'i 'e Paula 'ene ngaahi totonu)

"Pea kuo tu'utu'uni 'e he 'Eiki ke pehē foki, ke 'ilonga 'akinautolu 'oku malanga'aki 'ae ongoongolelei, ke nau ma'u 'i he ongoongolelei 'ae me'a ki he sino." (1 Kolinito 9:14)

Na'e faka'ikai'i 'e Paula ha totonu 'e tolu koe'uhi ko 'ene 'ofa ki he vaivai:

* Totonu ke fafanga'i 'e he ha'ofanga (1 Kolinito 9:4)

➤ 'Oku faka'ikai'i 'e Paula 'a' ene totonu 'i he tu'unga ko ha 'apositoló ke poupou'i ia 'e he ngaahi siasi 'okú ne ngāue ki aí, 'o hangē ko ia na'e fai 'e he kau 'apositolo kehé.

* Totonu ke 'alu fakataha mo hono uaifi (1 Kolinito 9:5)

➤ Ko e founga angamaheni 'i he lotolotonga 'o e kau 'apositoló ke nau fononga mo honau ngaahi uaifi ke tokanga'i kinautolu mo tokoni'i kinautolu 'i he'enau ngāue fakafaifekaú. 'E ma'u 'e he fefine ko 'eni, hange ko hono husepaniti, 'a e totonu ke poupou'i ia 'e he siasi.

* Totonu ke 'oua 'e fai ha ngaue angamaheni ki hono tokanga'i (1 Kolinito 9:6)

➤ 'Oku fie ma'u 'e Paula ke ngaue'i 'ene mo'ui ke faka'ehi'ehi mei he fakakaukau 'a e kakai 'oku ne fie ma'u ke faka'aonga'i 'ene kau fanongo, pea ke faka'ali'ali kiate kinautolu 'a e ta'esiokita.

Neongo na'e fakamahino'i 'e Sisu ko kinautolu 'oku nau malanga'i 'a e ongoongolelei 'oku totonu ke nau mo'ui mei he ongoongolelei, ka na'e fakatou fakafisinga'i 'eni 'e Paula mo Panepasa koe'uhi ke 'oua na'a ta'ofi 'a e kakai tui (1Kolinito 9:12-14; Lk. 10:7)

NGAAHI LESONI MEI HE KUOHILI

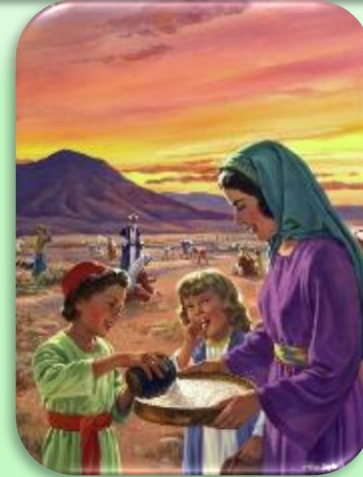
1 Kolinito 10:1-13 (Fakatokanga ki he tauhi tamapua)

"Pea 'oua na'a mou tauhi tamapua, 'o hangē ko honau ni'ihī; 'o tatau mo ia kuo tohi, "Na'e nofo hifo 'ae kakai ke kai mo inu, pea tutu'u hake 'o me'e.'" (1 Kolinito 10:7)

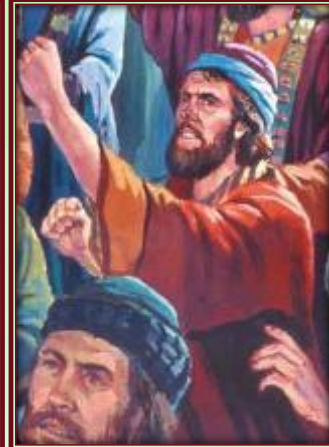
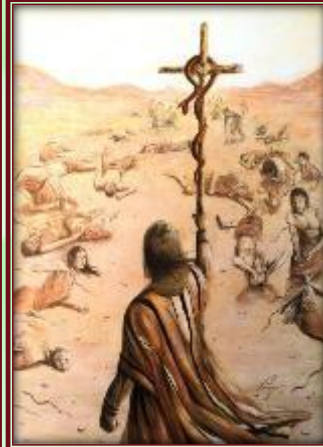
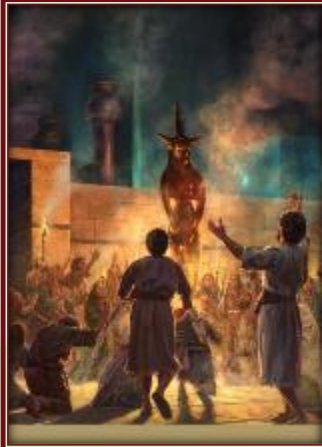
Ko e me'a 'oku tau a'usia 'i he 'Ekesotosi, 'a ia 'oku mahino fakalaumalie, 'oku faitatau ia mo kitautolu. 'Oku hange 'a e kolosi 'i he tahi ko 'etau fuakava 'i he papitaiso (1 Kolinito 10:1-2).

Ko e me'akai mo e inu na'a nau ma'u 'i he toafa 'oku hange ia ko 'etau kau ki he Lotu Ma'oni'oni, 'a ia 'oku tau kai mo inu fakalaumalie ai 'a e sino mo e ta'ata'a 'o Sisuu (1 Kolinito 10:3-4).

Tokanga! Neongo 'enau hokosiá, na'e tō 'a e kau 'Isilelí ki he ngaahi angahala mamafa, 'o kau ai 'a e tauhi 'aitolí mo e 'ulungaanga ta'etāú. Tuku ke 'oua na'a hoko 'a e me'a tatau kiate kitautolu! (1 Kolinito 10:5-10).

Ko ia 'oku faka'osi ai 'e he 'aposetolo 'a e konga ko 'eni 'aki ha fale'i malohi: "Ko ia, kapau 'oku ke pehe 'oku ke tu'u ma'u, tokanga telia na'a ke to" (1 Kolinito 10:12).

LI'AKI 'A E TA'E'OFA

1 Kolinito 10:14-22 (Ko e ipu 'a e 'Eiki mo e ipu 'o e kau tevolo)

"Ko ia, ko hoku kāinga 'ofeina, puna mei he tauhi tamapua." (1 Kolinito 10:14)

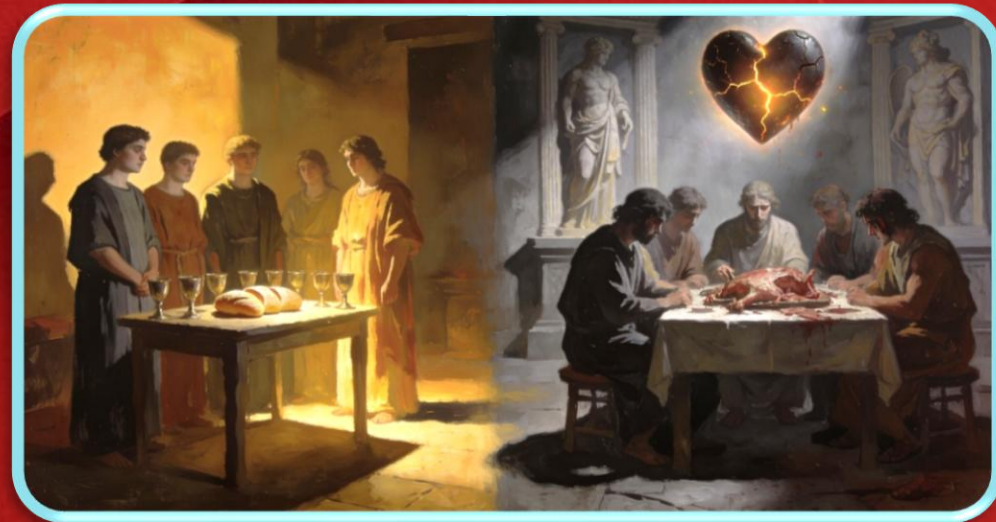

Kapau 'e lava ke kai ta'e hoha'a 'a e me'akai 'oku feilaulau'i ki he ngaahi tamapua, ko e ha 'oku fale'i ai ia 'e Paula 'i he 1 Kolinito 10:20?

Ko e me'a kehe ke kai kakano'i manu 'i 'api, ta'e 'i ai ha halaia, pea ko e me'a kehe ia ke fai ia lolotonga ha katoanga fakapule'anga 'oku lotu ai ki he ngaahi 'otua. 'I he'ene kau 'i he ngaahi katoanga pehee, 'oku faka'ikai'i ai 'e he tokotaha tui 'enau tui pea tali 'a e lotu ki he 'otua tamapua.

'I he'etau ma'u 'a e Lotu Ma'oni'oni 'oku tau hoko ai ko e konga 'o e sino 'o Kalaisi (ko e siasi), ka 'i he'etau kau 'i he ngaahi ouau tauhi tamapua, 'oku tau kau ai mo e kau tevolo (1 Kolinito 10:16-20).

He 'ikai ke tau lava 'o to'o 'a e ipu 'o e Lotu Ma'oni'oni, 'o fakahikihiki'i 'a Sisu, pea – 'i he taimi tatau – to'o mei he ipu 'oku fakahikihiki'i 'a e kau tevolo (1 Kolinito 10:21).

KO E HA 'OKU FAKALAO MO E ME'A 'OKU TAAU

1 Kolinito 10:23-33 (Fai 'a e me'a kotoa pe ke fakalangilangi'i ai 'a e 'Otua)

"Ko ia kapau 'oku mou kai, pe inu, pe ko e hā 'ae me'a 'oku mou fai, fai kotoa pē ke fakaongolelei ai 'ae 'Otua.." (1 Kolinito 10:31)

"'Oku ngofua 'a e me'a kotoa pe, ka 'oku 'ikai 'aonga 'a e me'a kotoa pe" (1 Kolinito 10:23).

Sipinga pau 'e ua:

Na'e fakatau atu 'e he falekoloa fasi manu 'a e me'akai na'e feilaulau'i ki he ngaahi 'aitoli mo e me'akai na'e te'eki ai ke feilaulau'aki. Na'e pau ke 'eke 'e he tokotaha tuí fekau'aki mo hono tupu'angá koe'uhi ke 'oua na'a ne 'omai 'a e fakakaukau na'a ne vakai ki ai 'oku ta'efakalao ke kai 'a e fa'ahinga kakano'i manu ko iá (1 Kolinito 10:25)

Na'e fakaafe'i 'e ha tokotaha ta'etui ha taha tui ke kai. Na'e kai ta'e fehu'ia 'a e tokotaha tui ('oku ngofua 'a e me'a kotoa pe kiate ia). Ka na'e pehe 'e he tokotaha talitali, na'e 'oatu 'a e kakano'i manu ki ha tamapua. Ko ia ai, koe'uhi ke 'oua na'a faka'ita'i 'a e konisēnisi 'o e tokotaha talitali, na'e lau 'oku ta'efe'unga ki he tokotaha tuí ke ne kai 'a e kakano'i manu ko iá (1 Kolinito 10:27-29).

Ko e tefito'i mo'oni 'o e ngaahi fakahinohino ko 'eni 'oku ua foki: ke fakafeta'i ki he 'Otua 'i he me'a kotoa pe (1 Kolinito 10:31); pea ke fekumi ki he lelei 'a e ni'ihi kehe (1 Kolinito 10:24, 32) 'A ia, ke 'ofa ki he 'Otua 'o lahi ange 'i he me'a kotoa pe pea mo ho kaunga'api 'o hange pe ko koe (hange ko e kole 'a Sisu ki he talavou koloa'ia)

“Na‘e na‘ina‘i ‘a e ‘aposeŧolo ki he kakai Kolinitoo, "Ko ia ia ‘oku ne mahalo ‘oku ne tu‘u, ke ne tokanga telia na‘a ne hinga." Kapau te nau hoko ‘o polepole mo loto-falala, ‘o ‘ikai ke nau le‘o mo lotu, te nau to ki he angahala mamafa, ‘o ui kiate kinautolu ‘a e houhau ‘o e ‘Otua. [...]

Na‘e na‘ina‘i ‘a Paula ki hono fanga tokouá ke nau ‘e ke hifo kiate kinautolu pe ko e hā ‘a e tākiekina ‘e he‘enau ngaahi leá mo e ngāué ki he ni‘ihi kehé pea ke ‘oua na‘a nau fai ha me‘a, neongo ‘ene ta‘ehalaia, ‘a ia ‘e hā ngali te ne fakangofua ‘a e tauhi ‘aitolí pe faka‘ita‘i ‘a e ngaahi veiveiua ‘a e fa‘ahinga ‘oku vaivai nai ‘i he tuí. "Ko ia, tatau ai pe pe ‘oku mou kai, pe inu, pe ko ha me‘a pe ‘oku mou fai, fai ‘a e me‘a kotoa pe ke fakalangilangi‘i ai ‘a e ‘Otua. ‘Oua na‘a fai ha kovi ki he kau Siu, pe ki he kau Senitaile, pe ki he siasi ‘o e ‘Otua."